

Més assassinats a Madrid
que a Euskadi.

perquè ja hi havia hagut detencions, però el portaveu del ministeri assegurà que s'havien fet totes el dia 16. Això motivà severes crítiques contra la indiscreció de la delegada del govern. Cal recordar que fa un parell d'anys una revelació inoportuna del general Sáenz de Santamaría, llavors director general de la guàrdia civil, va fer malbé l'èxit d'una altra operació contra els etarres de Madrid.

L'escamot «Madrid» tenia els seus orígens en aquell que el 1973 preparà l'atemptat contra l'almirall Carrero Blanco i el 1974 contra la cafeteria Rolando de Madrid. Tanmateix, la seva organització actual datava de l'any 1978, quan se'ls atribuï l'assassinat del general Juan Sánchez Ramos, el del tinent coronel José Pérez Rodríguez i el del magistrat Francisco Mateu, antic president del TOP. Entre 1979 i 1985 l'escamot «Madrid» preparà i dugué a terme amb una eficàcia esfereïdora els assassinats dels generals Ortín Gil, Luis Gómez Ortiguela, Lago Román, Quintana Lacaci, Luis Rosón, el dels vice-almiralls Vicente Escrigas i Cristóbal Colón de Carvajal, entre d'altres. També caigueren civils, com el banquer Ricardo Tejero i en algun cas, l'atemptat fallà, com el preparat contra el tinent general Joaquín Valenzuela —1981— o contra el president del consell General del Poder Judicial, Antonio Hernández Gil.

A partir de 1985, començà a utilitzar cotxes-bomba que espantaren la població de barris centrals de Madrid, inclosos en l'anomenat «triangle terrorista», zona en la qual s'han produït la majoria dels atemptats. L'activitat de l'escamot durant 1986 fou d'una virulència especial, fins al punt que per primera vegada hi hagué més morts a Madrid per accions etarres que no a Euskadi. Amb l'ús dels cotxes-bomba, l'abril de 1986 foren assassinats cinc guàrdies civils, i, tres mesos després, en queien de colp tretze més. Fins i tot, el Ministeri de Defensa fou bombardejat des de la voravia del davant. Tot plegat féu que la presència d'aquest escamot esdevingués la principal preocupació de les autoritats locals i dels responsables de les forces de seguretat que sovintejaven, debades, batudes de barris, operacions dissuasòries o controls insospitats. En algun moment, la policia

tenia destinats seixanta homes per cercar pistes concretes, sense comptar les crides regulars a la població perquè denunciessin els sospitosos. Només caldrà saber ara si l'operació del dia 16 ha conduït realment a la desaparició de l'escamot etarra, o bé si es

tracta d'un globus inflat per donar ànims a la policia i a certs sectors polítics. De moment, l'operació no ha tingut més remei que felicitar el govern, el Ministeri de l'Interior i els responsables policíacs..., després d'haver-les criticat amb una gran duresa. □

¿ELEMENT PER A NEGOCIACIÓ?

La Llei Antiterrorista, de mal borràs

La Llei Antiterrorista del govern González ha presentat massa inconvenients i molt pocs resultats. Ara, mentre a Euskadi, segons sembla, és utilitzada en l'intercanvi de cara a formar govern, malgrat les negatives de Felipe González al respecte, ha entrat en una dinàmica de rebaixes que poden arribar a derogar-la finalment.

Josep Sanmartí (Madrid)

Hi ha possibilitats raonables que la Llei Antiterrorista vigent siga reformada i suavitzada a curt termini i que fins i tot sigui suspesa més endavant, una vegada demostrada la seva escassa eficàcia per a la policia i la quantitat de conflictes jurídics i polítics que ha provocat des de la seva aprovació ara fa dos anys. No cal subratllar ara la dura oposició que ha tingut sempre aquesta llei en medis judicials, parlamentaris (també socialistes), polítics i ciutadans i per part de

tots els organismes contra la tortura.

Fa un parell de setmanes, per exemple, el magistrat Perfecto de Andrés, de Jutges per a la Democràcia, afirmava que la Llei Antiterrorista només es pot mantenir en vigor amb criteris polítics i no jurídics, i encara els primers són molt discutibles. Sobretot, els bases de quasi tots els colors polítics han denunciat des del primer dia aquesta llei que han patit d'una manera especial. I no es pot passar per alt el llarg i aspre enfrontament entre el ministre de Justícia, Fernando Ledesma, i el d'Interior, José Barrionuevo, per culpa d'aquesta polèmica llei. El

primer es feia ressò de les protestes polítiques i judicials, mentre que el segon recollia les pretensions de dotar els cossos de seguretat d'una cobertura legal que els donés més tranquil·litat jurídica i una més gran eficàcia, cosa que no s'ha demostrat.

El «cas Nani» féu canviar de parer

Tanmateix, sembla que el fet clau que decidí el govern central a començar a revisar la legislació antiterrorista fou el cas del Nani, en què l'aplicació abusiva de la llei a un delinqüent al novembre de 1983 originà un dels escàndols més greus que han sacsejat el Ministeri de l'Interior. A partir d'aquest moment, José Barriónuevo canvià de parer: en lloc d'una llei especial, el ministre acceptava que la legislació ordinària (el Codi Penal) i la Llei d'Enjudiciament Criminal autoritzés procediments especials i consideri un agreujant el cas d'actuació delictiva de bandes armades, siguin terroristes o no. Això permetria un tractament específic per als etarres i evitaria errors, sense haver de recórrer a lleis d'excepció. Aquesta primera coincidència permeté una estratègia que els analistes han fixat en tres etapes.

La primera fou l'extinció de sis articles temporals i menors d'aquesta llei, referits a aspectes com la dissolució i la suspensió d'associacions si els seus directius són condemnats per actes terroristes. Aquests articles no foren aplicats quasi mai i la seua utilitat era, per tant, molt escassa. La seva desaparició automàtica féu possible, però, d'oferir un present a Txiki Benegas (PSE-PSOE) a les seves negociacions amb els partits nacionalistes d'Euskadi, que reclamen la derogació de la Llei. José Antonio Maturana (PSE-PSOE) reconegué que la qüestió s'ha discutit en el transcurs de les converses per a formar govern a Euskadi.

Juan Maria Bandrés, per exemple, afirmà que el seu partit no avalarà l'aplicació de la Llei Antiterrorista amb la seva presència en un futur govern basc. Tot plegat obligà el president Felipe González a dir que el govern central no negociarà mai lleis estatals per qüestions d'«àmbit regional».

De deu dies d'incomunicació a cinc

El segon seria la reforma de la llei potser el mes vinent mateix. El canvi

La llei, un obstacle per a la creació d'un espai jurídic europeu antiterrorista.

més important seria la reducció del període d'incomunicació de deu dies a sis o set, o potser cinc. Un informe del fiscal de l'Audiència Nacional, Melitino García Carrero, abona i recomana aquesta reducció. També Gregorio Peces Barba opinà que els deu dies d'incomunicació dels detinguts són d'una constitucionalitat dubtosa i que, si es plantejés el cas al Consell d'Europa, l'Estat espanyol seria segurament condemnat per violar la convenció europea dels drets humans.

La policia ja ha reconegut que a partir del cinquè dia la incomunicació només serveix per a fonamentar les acusacions de maltractaments i tortures, com va passar amb l'afer Zabalza al desembre de 1985. És possible fins i tot que els socialistes es comprometin d'alguna manera a no aplicar la llei i potser a suspendre-la. Més endavant i en tercer lloc, se'n podria estudiar la derogació, tot i que Barriónuevo no n'és partidari. L'anunciat projecte de

lleí de Policia Judicial arredoniria aquesta reforma.

Malgrat algunes reticències, es va obrint pas la idea que la Llei Antiterrorista no és eficaç ni tan sols des del punt de vista policíac, i que el seu valor intimidatori no ha rutllat, i que ha fonamentat moltes acusacions contra els cossos de seguretat i, inclús, contra els continguts de la democràcia espanyola (vegeu EL TEMPS, núm. 133).

D'altra banda, la llei és un dels principals obstacles per a la creació d'un espai jurídic europeu antiterrorista, auspiciat per Felipe González, i motiva recels d'altres governs, com el de Jacques Chirac. També el Tribunal Constitucional s'hi ha pronunciat en contra en diverses ocasions, com quan fa uns dies negà que la publicació d'un comunicat d'ETA fos apoloogia del terrorisme per part del director del diari *Egin* i hagués de ser severament castigada. Massa inconvenients per tan pocs resultats. □